

The Capital of Scandinavia

Årsredogörelse 2016

Stadsrevisionen

Stockholms
stad

Innehåll

Förord av ordförandena.....	1
Bedömningar av nämndernas verksamhet 2016 – Sammanfattning	2
Övrig granskning	8

Förord av ordförandena

Vi revisorer har, på kommunfullmäktiges uppdrag, granskat samtliga nämnder och bolag i den omfattning som följer av god revisionssed.

Vi kan konstatera att flertalet av stadens verksamheter bidrar till måluppfyllelse vad gäller fullmäktiges mål. Flertalet nämnder har också en god styrning, kontroll och uppföljning av sin verksamhet och det finns en följsamhet mot lagstiftning och god redovisningssed vad gäller nämndernas räkenskaper. Vissa avvikelser finns bland annat vad gäller intern kontroll på områden som upphandling, föreningsbidrag, informationssäkerhet och förebyggande arbete gällande svart arbetskraft. Det finns också utvecklingsområden inom socialtjänst, lokalförsörjning och stadsbyggnad. Inom stadens bolag råder god ordning.

För staden som helhet bedömer vi att två av fyra inriktningsmål är uppfyllda. Redovisningen av måluppfyllelsen kan dock utvecklas genom analyser av hur genomförda aktiviteter bidragit till måluppfyllelsen. Föregående år noterade vi en fortsatt negativ utveckling av resultaten för elever med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Trots genomförda satsningar fortsätter resultatsspridningen mellan skolor att öka. Det är viktigt att utbildningsnämnden säkerställer att beslutade strategier och aktiviteter bidrar till att minska kunskapskillnaderna.

Under 2016 har bostadsbyggandet varit ett fortsatt prioriterat område. För flertalet årsmål kopplade till verksamhetsmålet Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande är resultatet bättre än fullmäktiges årsmål för 2016 och högre än utfallet för 2015. Vi kan dock notera att för antal färdigställda studentbostäder har årsmålet inte nåtts.

Liksom föregående år kan vi notera att planerade investeringar inte genomförts i den omfattning som budgeterats, vilket anges framför allt bero på tidsförskjutningar. Det är därför viktigt med en analys och redovisning av vilka konsekvenser dessa tidsförskjutningar får för stadens ekonomi och finansiering.

I denna årsredogörelse gör vi en kortfattad sammanfattning av granskningen för kommunstyrelsen, nämnder och bolag. Framför allt kommenteras granskning där avvikelser finns och där förbättringsområden har identifierats.

Ulf Bourker Jacobsson

Ulf Bourker Jacobsson
Ordförande grupp 3

Bosse Ringholm

Bosse Ringholm
Ordförande grupp 1

Michael Santesson

Michael Santesson
Ordförande grupp 2

**Sammanfattning
av bedömningar av
nämndernas
verksamhet 2016**

Samlad bedömning

Vi har för år 2016 granskat om verksamheten inom kommunstyrelsen och övriga nämnder sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Under året har vi också besökt flera av stadens nämnder för att informera om stadsrevisionens uppdrag samt nämndernas ansvar.

När det gäller stadens bolag har lekmannarevisorer granskat om bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Generella kriterier för granskning och bedömningar liksom det samlade resultatet av gjorda bedömningar, framgår av upprättade årsrapporter. Utöver årsrapporterna har också ett antal projekt-rapporter tagits fram under året, vilka sammanfattas i denna årsredogörelse.

Kommunfullmäktige har fastställt fyra inriktningsmål som är verksamhetsövergripande och gäller samtliga nämnder och bolag. De beslutade inriktningsmålen är:

- Ett Stockholm som håller samman
- Ett klimatsmart Stockholm
- Ett ekonomiskt hållbart Stockholm
- Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Utifrån fastställda inriktningsmål har kommunfullmäktige beslutat om 26 verksamhetsmål som konkretiserar de övergripande målen. Kopplat till verksamhetsmålen har fullmäktige fastställt ett antal indikatorer. Utöver verksamhetsmålen har sex finansiella mål fastställts.

Vi har vid den årliga granskningen av stadens nämnder och bolag bedömt i vilken omfattning de bidragit till att uppnå kommunfullmäktiges verksamhetsmål. Detta har bl.a. skett genom att vi har granskat hur nämnder och bolag har arbetat med kommunfullmäktiges verksamhetsmål med tillhörande indikatorer och aktiviteter. Målbedömningar per nämnd och bolag utvecklas i res-

pektive nämnds årsrapport och respektive bolags granskningspromemoria.

Sammantaget bedömer stadsrevisionen att kommunstyrelsen delvis bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att två av de fyra inriktningsmålen som kommunfullmäktige fastställt är uppfyllda. Vi bedömer att inriktningsmålen *Ett klimatsmart Stockholm* och *Ett ekonomiskt hållbart Stockholm* har uppnåtts. Inriktningsmålen *Ett Stockholm som håller samman* och *Ett demokratiskt hållbart Stockholm* uppnås delvis. Från ekonomisk synpunkt har verksamheten bedrivits på ett tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms ha varit tillräcklig.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadens årsredovisning i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. Utifrån genomförd granskning av nämndernas bokslut för år 2016 bedöms alla nämnder utom en ha rättvisande räkenskaper. Samtliga bolag bedöms ha rättvisande redovisning.

Stadsrevisionens bedömning är att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt. Stadsrevisionen konstaterar att samtliga sex finansiella mål har uppnåtts.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar samtliga nämnder och dess ledamöter ansvarsfrihet för nämndernas verksamhet år 2016.

Nämndernas verksamhet

Vår granskning av Stockholms stads nämnder visar sammantaget att verksamheterna, i allt väsentligt, bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att räkenskaperna är rättvisande. Undantagna är fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden avseende kulturförvaltningen, kyrkogårdsnämnden, överförmyndarnämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Skarpnäck och Älvsjö, vilka kommenteras under respektive revisorsgrupp.

Revisorsgrupp 1

Revisorsgrupp 1 granskar kommunstyrelsen, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden samt samordnar koncern- och bolagsgranskning. Gruppen behandlar också granskningar där det finns ett samband på kommunövergripande nivå samt där det finns behov av samordning eller likformighet när det gäller nämndernas verksamhet.

När det gäller kommunstyrelsens egen verksamhet, servicenämnden, skönhetsrådet och valnämnden är vår bedömning att dessa har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

När det gäller kommunstyrelsens styrning, uppföljning och kontroll på en kommunövergripande nivå hänvisas till avsnittet ovan avseende den samlade bedömningen samt kommunstyrelsens årsrapport.

Revisorsgrupp 2

Revisorsgrupp 2 granskar exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, avfallsnämnden samt utbildningsnämnden.

Vi bedömer sammantaget att nämnderna i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ända-

målsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig och räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande. Några avvikelser finns, vilka kommenteras nedan.

Vad gäller *utbildningsnämnden* bedömer vi att nämnden inte helt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt tillfredsställande sätt. Bland annat nås inte kunskapsmålen inom grundskolan för andelen elever behöriga till nationella program och andelen elever som uppnått målen i alla ämnen. Även inom gymnasieskolan nås inte väsentliga kunskapsmål. Dessutom fortsätter resultatspridningen att öka mellan skolor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar, trots att utbildningsnämnden genomfört satsningar. Ett fåtal av de mål som handlar om elevernas trygghet, studiero och inflytande inom grund- och gymnasieskolan har uppnåtts helt.

Vi bedömer att *fastighetsnämndens* ekonomiska resultat inte är tillfredsställande. Bedömningen baseras på att budgeten har överskridits. Vidare bedöms att nämndens interna kontroll inte har varit helt tillräcklig. Detta beror bland annat på brister i prognosarbetet, följsamhet till kraven i lag om offentlig upphandling (LOU) och stadens riktlinjer för direktupphandling samt i styrning avseende renoveringar/ombyggnationer av kulturlokaler.

För *trafiknämnden* bedöms att den interna kontroll till stor del har varit tillräcklig, men behöver stärkas vad gäller riskanalyser och förebyggande arbete gällande oegentligheter och förtroendeskadligt beteende.

Vad gäller *idrottsnämnden* bedöms att den interna kontrollen inte har varit helt tillräcklig. Bedömningen grundas på brister i hanteringen av föreningsbidrag i form av investeringsbidrag och idrottsbonus samt bristande följsamhet till kraven i LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling.

För *kyrkogårdsnämnden* bedömer vi att nämndens bokslut och räkenskaper inte är helt rättvisande, vilket beror på att utgifter på 4,7 mnkr avseende investeringar felaktigt har bokförts som driftskostnader. Därmed ger balans- och resultaträkningen inte en helt rättvisande bild.

Vi bedömer att den interna kontrollen vid *kulturnämnden avseende kulturförvaltningen* inte har varit helt tillräcklig. Bedömningen baseras på brister i efterlevnad av regler i LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling, bristande redovisning av förtroendekänsliga poster samt brister i uppföljning av projekt och erhållna bidrag.

Vi bedömer att *exploateringsnämndens* interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. Dock, mot bakgrund av de senare årens överskott inom investeringsverksamheten, behöver nämnden utveckla pla-

nering och styrning av sina investeringar samt även analysera de konsekvenser budgetavvikelserna kan ge ur ett flerårigt perspektiv.

För övriga nämnder har vi inte noterat några avvikelser som påverkar våra bedömningar. En sammanställning av våra bedömningar för samtliga nämnder redovisas på sidan 7.

Revisorsgrupp 3

Revisorsgrupp 3 granskar samtliga stadsdelsnämnder, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldre- och överförmyndarnämnden.

Vi bedömer sammantaget att nämnderna i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig och räkenskaperna är i allt väsentligt rättvisande. Några avvikelser finns, vilka kommenteras nedan.

Vad gäller *överförmyndarnämnden* bedöms att nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat inte är tillfredsställande. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar ett budgetunderskott och en bristande måluppfyllelse för nämndens kärnverksamhet. Bristen avser tillsynen av gode män och förvaltare samt arbetet med att verkställa entledigande och byte av ställföreträdare. Vidare bedöms att nämndens interna kontroll inte

har varit tillräcklig. Det gäller bland annat brister i tillsyn och lämplighetsprövningen av gode män för ensamkommande barn samt en bristande följsamhet till stadens anvisningar avseende arbetet med den interna kontrollen. Nämnden har i delar vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer, och årets granskningar indikerar att det har skett en förbättring jämfört med tidigare år. Detta gäller registreringen och hanteringen av allmänna handlingar, där nya rutiner tagits fram och nytt system för registrering införts.

För *Skarpnäcks stadsdelsnämnd* bedömer vi att nämndens interna kontroll inte är helt tillräcklig. Det gäller att brister noterats avseende styrning och uppföljning av boendeinsatser för ensamkommande barn, handläggning och dokumentation i enlighet med DUR (instrument för utredning, bedömning och uppföljning) för personer med funktionsnedsättning samt samverkan med Stockholms Trygghetsjour.

Vad gäller *Älvsjö stadsdelsnämnd* bedöms att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig. Bedömningen bygger på att brister noterats avseende det systematiska kvalitetsarbetet inom individ- och familjeomsorgen, arbetet med informations säkerhet utifrån stadens riktlinjer, arbetet med anhörigstöd inom omsorgsverksamheterna samt redovisningen av förtroendekänsliga poster.

För övriga nämnder har vi inte noterat några avvikelser som påverkar våra bedömningar. En sammanställning av våra bedömningar för samtliga nämnder redovisas på sidan 7.

Stadshuskoncernens bolag

Revisionskontoret har upprättat 17 granskningspromemorior för bolagen som underlag till lekmannarevisorernas granskningsrapporter. Lekmannarevisorerna har i enlighet med aktiebolagslagens 10 kap 14 § lämnat sina granskningsrapporter (52 stycken) till bolagsstyrelserna för vidare befordran till årsstämmorna.

Lekmannarevisorerna har inte i någon granskningsrapport riktat kritik mot styrelsen eller VD. Under avsnitt Stadens bolag återfinns en översiktlig redovisning av lekmannarevisorernas granskningar.

Kommunalförbund

Revisionen av Storstockholms brandförsvärförbund utförs av fyra förtroendevalda revisorer. Revisorerna biträds av en revisionsbyrå. Revisorerna har lämnat sin revisionsberättelse samt redogörelse för år 2016.

Stiftelser

Kommunfullmäktige utser ledamöter och revisorer i Stiftelsen Hotellhem, Skärgårdsstiftelsen, Stiftelsen Stockholms sjöfartshotell, Stiftelsen Barnens dag, Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum, Stiftelsen Tyrestaskogen samt Stiftelsen Handelshögskolan. Stiftelserna är självständiga och ingår inte i stadens årsbokslut. För varje stiftelse lämnar de förtroendevalda revisorerna en revisionsberättelse.

Revisorernas bedömningar av facknämndernas verksamhet under år 2016

Nämnd	Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	Intern kontroll	Bokslut och räkenskaper
Kommunstyrelsen – egen verksamhet	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Service nämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Exploateringsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Fastighetsnämnden	▶ Inte helt tillfredsställande (ekonomi)	▶ Inte helt tillräcklig	▶ Rättvisande
Idrottsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Inte helt tillräcklig	▶ Rättvisande
Kulturnämnden – avseende kulturförvaltningen	▶ Tillfredsställande	▶ Inte helt tillräcklig	▶ Rättvisande
Kulturnämnden – avseende stadsarkivet	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Kyrkogårdsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Inte helt rättvisande
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Stadsbyggnadsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Trafiknämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Avfallsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Utbildningsnämnden	▶ Inte helt tillfredsställande (verksamhet)	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Arbetsmarknadsnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Socialnämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Äldrenämnden	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Överförmyndarnämnden	▶ Inte helt tillfredsställande	▶ Inte helt tillräcklig	▶ Rättvisande

Revisorernas bedömningar av stadsdelsnämndernas verksamhet under år 2016

Nämnd	Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi	Intern kontroll	Bokslut och räkenskaper
Bromma	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Enskede-Årsta-Vantör	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Farsta	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Hägersten-Liljeholmen	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Hässelby-Vällingby	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Kungsholmen	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Norrmalm	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Rinkeby-Kista	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Skarpnäck	▶ Tillfredsställande	▶ Inte helt tillräcklig	▶ Rättvisande
Skärholmen	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Spånga-Tensta	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Södermalm	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande
Älvsjö	▶ Tillfredsställande	▶ Inte helt tillräcklig	▶ Rättvisande
Östermalm	▶ Tillfredsställande	▶ Tillräcklig	▶ Rättvisande

Övrig granskning

Den årliga granskningen består av grundläggande granskning och fördjupad granskning. Fördjupade granskningar genomförs ofta som särskilda projekt. Projekten kan beröra en eller flera nämnder och bolag. Samtliga revisionsprojekt som genomförts under revisionsåret 2016 framgår översiktligt i detta kapitel. Det genomförs också ett antal fördjupade granskningar per nämnd och bolag som redovisas i årsrapporten för respektive nämnd samt granskningspromemorian för respektive bolag. Några av de dessa fördjupningar redovisas nedan.

Barn och unga

Ökade kunskapsskillnader i skolan

Utbildningsnämnden ska, enligt budget 2016, ha en aktiv roll vad gäller stadens krafttag mot segregationen. Utbildningsklyftan ska minska och likvärdigheten i skolan ska stärkas. Stadsrevisionen har genomfört en granskning av utbildningsnämndens arbete för att minska kunskapsskillnader i stadens grundskolor. Granskningen visar att utbildningsnämnden inte i tillräcklig utsträckning säkerställer att beslutade strategier och aktiviteter bidrar till att minska kunskapsskillnaderna. För att vidareutveckla verksamheten bör det systematiska kvalitetsarbetet ske mer löpande. Uppföljningen och utvärderingen behöver stärkas för att kunna styra resurser mot rätt insatser. Åtterrapporeringen till utbildningsnämnden bör utvecklas för att nämnden ska kunna bedöma om genomförda aktiviteter för att minska kunskapsskillnaderna ger resultat.

Verksamhetsstöd till grundskolor

Enligt skollagen ska tilläggsbelopp lämnas till förskoleklass, grundskola och fritidshem inom fristående verksamheter som har elever med omfattande behov av särskilt stöd. Utbildningsnämnden har bestämt att regelverket också ska omfatta de kommunala grundskolorna. En granskning har skett av om det tilläggsbelopp som ges till skolor för elever med omfattande behov av särskilt stöd är utformat efter skollagens bestämmelser och om hand-

läggningsprocessen är effektiv. Granskningen visar bland annat att utbildningsnämndens uppföljning avseende verksamhetsstödet bör utvecklas. Uppföljningen av tilldelade medel inom ramen för verksamhetsstödet sker i begränsad utsträckning och det finns inte några dokumenterade rutiner som stöd för handläggningsprocessen.

Aktivitetsansvaret och arbetsmarknadsinsatser till unga

En granskning har genomförts av arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret och arbetsmarknadsinsatser till unga arbetslösa. I granskningen ingick arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Spånga-Tensta. Granskningen visar att arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden erbjuder och följer upp insatser inom ramen för kommunala aktivitetsansvaret samt till unga arbetslösa. Uppföljningen kan dock utvecklas genom en övergripande utvärdering och analys av om insatserna inom jobbtorgens verksamhet ger effekter och motsvarar de behov som finns hos stadens unga arbetslösa 20–29 år. Vidare bör arbetsmarknadsnämnden tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna tydliggöra stadsdelsnämndernas roll och ansvar i arbetet med kommunala aktivitetsansvaret samt skapa formella forum för samverkan.

Undervisningen på stadens fritidshem

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av om utbildningsnämnden har skapat förutsättningar för eleverna att få den undervisning i fritidshemmen de har rätt till enligt skollagen. Granskningen visar att styrning och uppföljning av fritidshemmens verksamhet bör utvecklas. Mål och resultatindikatorer som berör fritidshemmens verksamhet finns i betydligt mindre omfattning jämfört med övrig skolverksamhet. Även det systematiska kvalitetsarbetet bör förstärkas genom att skolorna inkluderar sina fritidshem i arbetet samt att arbetet sker samlat och dokumenteras.

Styrning av mångfalden inom kulturskolan

En granskning har genomförts av om kulturskolans arbetssätt och verksamhet bidrar till att nå fler barn och unga i de stadsdelar och grupper där det idag är relativt få som deltar. Granskningen visar att kulturskolan genom sin verksamhet och arbetssätt har skapat förutsättningar att nå fler individer. Verksamheten har en medvetenhet kring kulturskolans uppdrag att nå fler och flera framgångsrika arbetssätt har identifierats. Kulturskolan samverkar aktivt med olika aktörer och har metoder för att följa upp och utvärdera sin verksamhet. Granskningen visar dock att det saknas en samlad bedömning och analys av arbete med att nå fler i de stadsdelar och bland de grupper där få deltar. Detta beror delvis på att indikatorer med direkt bäring på uppdraget saknas.

Barnkonventionen

Stadsrevisionen har följt upp tidigare revisionsrapport från 2012 angående stadens och nämndernas arbete för att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas. Uppföljningen visar att arbetet med att säkerställa att FN:s barnkonvention tillämpas i stadens verksamheter har förbättrats sedan granskningen 2012. Stadsrevisionens rekommendationer är i huvudsak åtgärdade, men det återstår fortfarande visst arbete. Det gäller bland annat ett övergri-

pande styrdokument som bidrar till att säkerställa att barnets rättigheter genomsyrar samtliga nämnders arbets- och beslutsprocesser.

Socialtjänst

Ensamkommande flyktingbarn

En granskning har genomförts avseende boendeinsatser för ensamkommande barn och ekonomiska konsekvenser för staden (i form av ersättning från staten). Granskningen har omfattat socialnämnden, överförmyndarnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Södermalm. Granskningen visar att ansvaret mellan nämnderna i huvudsak är tydligt och att det finns en fungerande samverkan. Sammanfattningsvis bedöms dock att nämnderna inte har en helt tillräcklig styrning och uppföljning av boendeinsatser för ensamkommande barn eller tillräcklig uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna. Upphandling av boendeplatser för barnen har delvis genomförts som direktupphandlingar. Vidare utförs inte någon systematisk och aktiv avtalsuppföljning samt seriositetskontroll av utförarna. Granskningen visar att majoriteten av de ensamkommande barnen inte har besökts de två första veckorna efter anvisning samt inte följts upp regelbundet av stadsdels-

Fakta

Revisionsrapporter

- 2016:06 Tryggt boende inom äldreomsorgen
- 2016:07 Ensamkommande flyktingbarn
- 2016:08 Lokalförsörjning skola och förskola
- 2016:09 Stadens investeringar
- 2016:10 Aktivitetsansvaret och arbetsmarknadsinsatser till unga
- 2017:01 Bostadsbyggandet – stadsbyggnadsprocessen

nämnderna. Det finns även en viss osäkerhet om vilken ersättning staden kommer att erhålla från Migrationsverket. Granskningen visar även att överförmyndarnämnden bör stärka tillsynen av gode män för ensamkommande barn och tydliggöra de gode männens ansvar.

Granskning av samverkan i missbruks- och beroendevården

Revisionen i Stockholms stad och Stockholms läns landsting har granskat hur staden och landstinget samverkar för att tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för personer med missbruk/beroende. Stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Skärholmen och Älvsjö, socialnämnden samt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har ingått i granskningen. Granskningen visar att samverkan och samordning av vården för de som skrivs ut från den slutna vården till öppenvården respektive socialtjänsten måste utvecklas. Kommunikation mellan den slutna beroendevården och den öppna vården respektive socialtjänsten kan förbättras och rutin bör tas fram för informationsöverföring. Granskningen visar att samordnad individuell vårdplanering (SIP) bör upprättas i större utsträckning än idag. Vidare behöver intentionen med de integrerade mottagningarna ses över

och tydliggöras. Både inom landstingets beroendevård och inom stadens socialtjänst finns olika mått och indikatorer för att visa resultat från beroendevården respektive missbruksarbetet. Inga mått eller indikatorer är dock samordnade för att följas upp gemensamt eller samordnat, varken på aggregerad nivå eller på individnivå. Avsaknaden av gemensam uppföljning innebär att det inte finns någon samlad överblick och kunskap om vilka resultat olika samordnade insatser ger.

Kvalitetsledningssystem inom individ- och familjeomsorgen

En granskning har genomförts av om det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete inom individ- och familjeomsorgen i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Granskningen har omfattat barn- och ungdomsverksamheten inom individ- och familjeomsorgen vid socialnämnden samt stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen, Rinkeby-Kista, Älvsjö och Östermalm. Sammanfattningsvis bedöms att socialnämnden samt stadsdelsnämnder, förutom Älvsjö stadsdelsnämnd, bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer. Samtliga granskade nämnder bör dock säkerställa att alla delar av det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras,

- 2017:02 Ökade kunskapsskillnader i skolan
- 2017:03 Dialogen med medborgarna i projektet Nya Slussen
- 2017:04 Granskning av samverkan i missbruks- och beroendevården
- 2017:05 Stadens skydd mot anlitande av svart arbetskraft

såväl ledningssystemets grundläggande uppbyggnad som det systematiska förbättringsarbetet. Det innebär att även arbetet med att planera och utföra riskanalyser, egenkontroller och hantera klagomål, synpunkter och rapporter bör dokumenteras samt vilka åtgärder som vidtagits med anledning av identifierade avvikelser.

Äldreomsorg

Tryggt boende inom äldreomsorgen

En granskning har genomförts av tryggt boende inom äldreomsorgen. Granskningen har omfattat äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby, Södermalm, Norrmalm och Hägersten-Liljeholmen. Granskningen visar att stadsdelsnämnderna arbetar för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras. Stadsdelsnämnderna bör dock säkerställa att individuppföljningar sker i samtliga ärenden och dokumenteras. Riktlinjerna för bedömning av boendeinsatser bör förtydligas när det gäller kriterierna, för att vara ett stöd i handläggningen. Äldrenämnden bör även fungera som ett stöd i stadsdelsnämndernas arbete för att ta fram en rutin för att trygga att äldre som får avslag på ansökan om

särskilt boende erbjuds andra insatser. Detta för att säkerställa att arbetet bedrivs likvärdigt inom alla stadsdelsnämnderna.

Anhörigstöd inom äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning
En uppföljande granskning har genomförts avseende styrning och uppföljning av anhörigstöd inom verksamhetsområdena äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Granskningen har omfattat äldrenämnden, socialnämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Spånga-Tensta och Älvsjö. Sammanfattningsvis bedöms att nämndernas styrning och uppföljning av anhörigstöd kan utvecklas. Granskningen visar att stadsdelsnämnderna tillhandahåller de insatser som anges i stadens program för stöd till anhöriga. Det stöd som erbjuds är mer utvecklat till anhöriga inom äldreomsorgen än till anhöriga inom området stöd och service till personer med funktionsnedsättning. På grund av bristande uppföljning av anhörigstöd bedöms att stadsdelsnämnderna inte fullt ut säkerställer kvaliteten i det stöd som ges. Granskningen visar även att äldrenämnden och socialnämnden bör förtydliga stadens riktlinjer på vilket sätt en anhörig kan ansöka om stöd för egen del.

Stockholms Trygghetsjour

Stockholms Trygghetsjour ansvarar för att handlägga, bedöma och åtgärda akut uppkomna behov under jourtid. En uppföljning har gjorts av tidigare fördjupad granskning avseende Stockholms Trygghetsjour. Granskningen har förutom äldre-nämnden omfattat stadsdelsnämnderna Skarpnäck och Östermalm. Granskningen visar att samverkansformerna mellan Stockholms Trygghetsjour och stadsdelsnämnderna inte utvecklats sedan den tidigare granskningen. Det förekommer brister i informationsöverföringen vad gäller avvikelser, synpunkter och klagomål som fångas upp av Stockholms Trygghetsjour men avser stadsdelsnämnderna. Stadsdelsnämndernas hantering av inkomna ärende-rapporter visar på brister, då det för nära hälften av de granskade ärende-rapporterna saknades dokumentation över hanteringen hos berörda stadsdelsnämnder. Samtliga nämnder bör utveckla samverkansformerna kring Stockholms Trygghetsjourns verksamhet och vidta åtgärder för att säkerställa hanteringen av inkomna ärende-rapporter. Äldre-nämnden bör tydliggöra ärende-rapporternas roll i avvikelse-, klagomåls- och synpunktshanteringen.

Bostadsbyggande

Bostadsbyggande – stadsbyggnadsprocessen
Stadsrevisionen har genomfört en granskning av om exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden säkerställer att stadsbyggnadsprocessen är effektiv. Sammanfattningsvis bedöms att nämnderna bör utveckla stadsbyggnadsprocessen. I granskningen har framkommit exempel på områden där effektiviteten i processen bör förbättras. Det handlar främst om projektplanering, bemanning och arbetsfördelning. Projekt planeras utifrån realistiska tidplaner, vilket innebär att nästan inga tidplaner kan hållas och därmed inte blir styrande för projekten. Bemanningen i projekten är viktig för en effektiv process. Minimeras antal byten av projektmedarbetare blir oftast processen snabbare. Många detaljplaner har godkänts/antagits i stadsbyggnads-

nämnden i slutet av året, de senaste åren. För att få en jämnare arbetsfördelning är det rimligt att projektplaneringen ses över. I nuvarande situation där över hälften av alla detaljplaner beslutas i slutet av året finns risk att kvaliteten i handläggningen påverkas. För att klara bostadsmålen krävs fortsatt arbete med att utveckla processerna. Inom staden har flera olika utvecklingsprojekt påbörjats för att effektivisera delprocesserna.

Infrastruktur och fastigheter, m.m.

Lokalförsörjning, förskola och skola

I budget för 2016 anges att antalet förskole- och skolbarn i Stockholms stad ökar kraftigt de kommande åren. Taktens utbyggnaden av nya förskolor och skolor ska öka, vilket innebär utmaningar för stadens lokalförsörjning. En granskning har genomförts för att bedöma om ansvariga nämnders och styrelsers planeringsprocess, avseende lokaler för förskolebarn och skolbarn, är ändamålsenlig och effektiv för att klara prognostiserad ökning av antalet barn och elever. I granskningen ingick kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna Bromma och Hägersten-Liljeholmen samt Skolfastigheter i Stockholm AB. Granskningen visar att planeringsprocessen inte är tillräckligt ändamålsenlig och effektiv. Brister finns gällande samverkan avseende planering av förskolor och grundskolor. Detta gäller i första hand kontakter mellan exploaterings- och stadsbyggnadskontoren samt skola och förskola. För att klara prognostiserad ökning av antalet barn och elever måste samverkan mellan berörda parter struktureras i ett tidigt skede. De brister som noterats påverkar både prognostisering och planeringen av nya platser i förskola och grundskola. De senaste åren har en förbättring skett gällande samverkan, men den bör vara mindre personberoende, mer strukturerad och styrd av riktlinjer. Det är viktigt att berörda nämnder och styrelser säkerställer att det arbete som sker inom SAMS (Samordnad grundskoleplanering i Stockholm) sprids i hela organisationen.

Samverkan mellan kulturnämnden och fastighetsnämnden vid renoveringar/ombyggnationer av kulturlokaler

En granskning har genomförts av fastighetsnämndens och kulturnämndens samverkan avseende planering och uppföljning av renoveringar/ombyggnationer av kulturlokaler. Granskningen har omfattat fyra större ombyggnadsprojekt. Bedömningen är att nämndernas planering och uppföljning av renoveringar/ombyggnationer inte är helt tillräcklig. Samtliga granskade projekt har utökats från utrednings-/inriktningsbeslut till genomförandebeslut avseende både ekonomi och tidplaner. Mer detaljerade utredningar bör göras före inriktningsbeslut för att säkerställa att nämnderna i ett tidigt skede får ett mer korrekt beslutsunderlag. Vad gäller samverkan fungerar den i stort tillfredsställande.

Investeringar

Stadens investeringar

Stadsrevisionen har granskat om stadens styrning av investeringsplaneringen är tillräcklig och hur investeringsvolymen påverkar stadens finansiella ställning på kort och lång sikt. Sammanfattningsvis visar granskningen att staden har kontroll över investeringsplaneringen på kort sikt, för att säkra

stadens finansiella ställning. På lång sikt kan den dock utvecklas avseende vilka konsekvenser planerade investeringar får för stadens ekonomi på 10 års sikt. Delar av investeringsprocessen kan förbättras exempelvis vad gäller analyser till budgetavvikelser och uppföljning av finansiella nyckeltal. Stadens redovisning till kommunstyrelsen och fullmäktige kan utvecklas när det gäller uppföljning av investeringar. På den totala nivån är redovisningen tillfredsställande men analyser till budgetavvikelser kan utvecklas genom att de ekonomiska konsekvenserna vid förskjutning i tid av projekten redovisas tydligare. Även metodiken för riskhantering kan stärkas genom att risker identifieras utifrån ett kostnads- eller tidsperspektiv. Reglerna för ekonomisk förvaltning kan förtydligas genom att ange ett lägsta belopp för när rapportering av överskridande till kommunfullmäktige ska ske.

Personal

Registerkontroll av personal inom fritidsverksamhet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning vid stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Skärholmen och Enskede-Årsta-Vantör för att bedöma om nämnderna hanterar register-

Fakta

Förtroendevalda revisorer 2015–2018

Håkan Apelkrona (MP)

Andreas Bjerke (C)

Ulf Bourker Jacobsson (M)

Barbro Ernemo (V)

Carolina Gomez Lagerlöf (S)

Birgitta Guntsch (M)

Susann Jensen-Engström (S)

Katarzyna Konkol Gullberg (Fi)

(fr.o.m. 2016-06-13)

Bengt Lagerstedt (M)

Sven Lindeberg (L)

Ulla-Britt Ling-Vannerus (M)

Eva Lundberg (MP)

Inge-Britt Lundin (L)

Amanj Mala-Ali (S)

Lars Riddervik (M)

Bosse Ringholm (S)

Gun Risberg (S)

kontroll av personal i enlighet med lagstiftning och avtal. Granskningen har omfattat personal inom fritidsverksamhet, fritids- och ungdomsgårdar, som bedrivs både i egen regi och på entreprenad. Granskningen visar att registerkontroll av personal inom fritidsverksamhet hanteras på olika sätt inom de granskade stadsdelsnämnderna. Bland annat görs inte anteckning om att registerutdraget har visats upp och kontroller genomförs av personal som redan har uppvisat registerutdrag. Kopior eller original av registerutdrag förvaras på förvaltningen, trots att arbetsgivaren inte har rätt att spara utdragen. Stadens vägledning för registerkontroll kan utvecklas med att tydliggöra vilka kontroller som ska göras av personal inom fritidsverksamhet.

Kommunikation

Dialogen med medborgarna i projektet Nya Slussen

Kommunfullmäktige har beslutat om generella mål, för stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden, när det gäller hantering av dialogen med medborgarna inom ramen för detaljplaneprocessen. Vidare har fullmäktige beslutat om generella riktlinjer för kommunikation i ett kommunikationsprogram. En granskning har genomförts av om

exploateringsnämndens dialog med medborgarna i projektet Nya Slussen sker enligt stadens riktlinjer och lagstiftning. Granskningen har även innefattat kommunstyrelsen utifrån dess samordnande roll och till viss del stadsbyggnadsnämnden som ansvarar för planprocesserna. Granskningen visar att dialogen sker enligt stadens riktlinjer och lagstiftning, men att den politiska styrningen av dialogen är relativt svag och bör stärkas. Det finns förvaltnings-specifika dokument som specificerar formerna för dialogen med medborgare, men merparten av dessa dokument är inte politiskt beslutade. Om dialogen ska vara ett reellt forum för medborgerligt inflytande, så som det framgår av stadens politiskt antagna mål, är det rimligt att formerna för dialogen beslutas av stadens förtroendevalda.

Upphandling och inköp

Direktupphandling

En granskning har genomförts av om det finns en tillräcklig kontroll som säkerställer att kraven i lag om offentlig upphandling (LOU) och stadens riktlinjer för direktupphandling följs. Granskningen har omfattat fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden och kyrkogårdsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Granskningen visar att samt-

Michael Santesson (MP)

David Winks (KD)

Gunnar Ågren (V)

liga granskade nämnder, med undantag för miljö- och hälsoskyddsnämnden, inte har en tillräcklig intern kontroll för att säkerställa att LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling följs. Brister som har noterats är bland annat att kraven i LOU på dokumentationsplikt för direktupphandlingar över 100 tkr inte har följts och att rutiner saknas som säkerställer att dokument i direktupphandlingar hålls ordnade vid förvaltningarna. Vidare har inte stadens riktlinjer följts om att ta in skriftliga offerter från minst tre leverantörer vid anskaffningar överstigande 30 tkr.

Oegentligheter

Stadens skydd mot anlitande av svart arbetskraft Stadsrevisionen har genomfört en granskning för att bedöma om fastighetsnämnden, AB Familjebostäder samt AB Stockholmshem vidtar tillräckliga åtgärder för att säkerställa att anlitade leverantörer inte använder svart arbetskraft. Sammanfattningsvis bedöms att de granskade verksamheterna behöver stärka det förebyggande skyddet mot anlitande av svart arbetskraft. Riktlinjer och anvisningar bör utvecklas som anger hur staden ska agera för att undvika att anlitade entreprenörer använder svart arbetskraft. De granskade bolagen och nämnden ställer krav att huvudentreprenörer ansvarar för att anli-

tade underentreprenörer betalar arbetsgivaravgifter och skatter. Det framgår dock inte hur kontrollerna ska genomföras. Bolagen och fastighetskontoret bör ställa krav på dokumentation som bekräftar att huvudentreprenörer gjort dessa kontroller. Ett skydd mot svart arbetskraft förutsätter, förutom ett tydligt regelverk, även utbildning och information om vilka krav som ska ställas och hur dessa ska följas upp.

Parkeringstillstånd

En granskning har genomförts av servicenämndens interna kontroll vid utfärdande av parkeringstillstånd. Trafiknämnden har också omfattats av granskningen utifrån sin roll som uppdragsgivare och systemförvaltare. För att stärka den interna kontrollen bör servicenämnden införa regelbundna stickprovskontroller av utfärdade tillstånd samt utarbeta processbeskrivningar för handläggningen av boende- och nyttoparkeringstillstånd. Trafiknämnden bör tillse att ändringar i verksamhetsystemet inte kan göras utan att användare registreras. Därutöver bör attest införas i systemet för parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Kostnader av förtroendeskadlig betydelse

En uppföljande granskning avseende förtroendekänsliga poster och manuella utbetalningar har

genomförts på samtliga stadsdelsnämnder och fem facknämnder. Granskningen visar bland annat att kontrollen av manuella utbetalningar och förtroendekänsliga poster fortfarande behöver förbättras. Det saknades bland annat deltagarförteckning etc. Sammanfattningsvis bör den interna kontrollen förstärkas för kulturnämnden, överförmyndarnämnden samt stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen och Älvsjö.

Intern kontroll

Stadens ekonomisystem

År 2012 beslutade kommunfullmäktige att staden ska implementera ett kommungemensamt ekonomisystem för att bland annat öka möjligheterna till övergripande styrning samt utveckling av redovisningen. Ekonomisystemet driftsattes under 2015 vid stadens förvaltningar. Stadsrevisionen har granskat den interna kontrollen avseende systemet. Följande kontrollområden har ingått; IT-styrning/förvaltning, förändringshantering, åtkomsthantering samt dator drift. Granskningen har omfattat den centrala förvaltningen av systemet som hanteras av kommunstyrelsen och nämndernas förvaltning. De nämnder som ingått i granskningen är kommun-

styrelsen, servicenämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm. Sammanfattningsvis bedöms den interna kontrollen för ekonomisystemet vara i huvudsak tillräcklig. Nämnderna bör dock dokumentera kontroller av behörigheter och upprätta en rutin för uppföljning av loggar avseende ändringar i attestbehörighet.

Informationssäkerhet

Information utgör en av Stockholms stads viktigaste resurser. Den information som staden ansvarar för måste skyddas, vare sig den finns i historiska documentsamlingar, är lagrad i informationssystem eller förmedlas muntligt. En granskning har genomförts av hur nämnderna arbetar med informationssäkerhet, vilket har omfattat hur de arbetar med processer, rutiner, riskhantering, roller och ansvar kopplat till informationssäkerhet. Granskningen har genomförts vid stadsbyggnadsnämnden och stadsarkivet samt stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen, Enskede-Årsta-Vantör, Älvsjö och Rinkeby-Kista. Granskningen visar att det finns formaliserade rutiner för hur informationssäkerhet ska tillämpas inom staden. Riktlinjerna är kommunicerade och tillgängliga för nämnder och medarbetare. Granskningen visar dock att nämnderna bör utveckla det systematiska arbetet

och uppföljningen av informationssäkerheten utifrån stadens riktlinjer. Väsentlighets- och riskanalyser genomförs årligen inom ramen för internkontrollarbetet men dessa omfattar inte informationssäkerhet. Vidare bör arbetet med kontinuerliga informationsklassificeringar förbättras. Nämnderna bör kontinuerligt genomföra informationsklassificeringar och riskanalyser samt koppla klassificeringen till arbetet med riskanalysen. Vidare bör tydliggöras hur incidenthantering, uppföljning och rapportering gällande informationssäkerhet ska ske.

Styrningen av EU-projekt

Stadsrevisionen har genomfört en granskning för att bedöma om den interna kontroll avseende EU-projekt som finansieras med hjälp av EU-bidrag är tillräcklig samt om redovisning av intäkter och kostnader för projekten ger en rättvisande bild. De nämnder som ingått i granskningen är utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, äldrenämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Spånga-Tensta stadsdelsnämnd. Sammantaget bedöms att miljö- och hälsoskyddsnämnden och äldrenämndens interna kontroll avseende beredning, beslut och ansökan samt planering och uppföljning av EU-projekt som finansieras med hjälp av EU-bidrag i allt väsentligt är tillräcklig. För övriga nämnder behöver den interna kontrollen förstärkas, bland annat kan riskanalyserna utvecklas. Nämndernas redovisning ger i allt väsentligt en rättvisande bild av resultat och ställning. När det gäller utbildningsnämnden finns dock förbättringsområden.

Idrottsnämndens föreningsbidrag avseende investeringsbidrag och idrottsbonus

En granskning har skett av idrottsnämndens följsamhet till reglerna för investeringsbidrag och idrottsbonus samt uppföljning av att bidragen används till avsett ändamål. Idrottsnämndens interna kontroll bör förbättras. Bidragsreglerna för investeringsbidrag bör kompletteras, bland annat med krav på att föreningarna genomför seriositetskontroll av anlitade entreprenörer. Vidare bör kontrollerna av att idrotts-

bonus används till avsett ändamål utvecklas genom platsbesök i verksamheterna. Även kontrollen av inkomna ansökningar bör utvecklas.

Stadens bolag

Nedan redovisas en sammanfattning av lekmanarevisorernas bedömning av de mest väsentliga genomförda granskningarna inom stadshuskoncernen. En särskild granskningspromemoria över årets lekmanarevision har överlämnats till respektive bolag. Utöver nedan redovisade granskningar har ett antal övriga fördjupade granskningar genomförts, vilka redovisas i respektive bolags granskningspromemoria.

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat

Bolagsstyrelserna ska enligt fullmäktiges och koncernstyrelsens beslut uppfylla ett antal bolags-specifika ägardirektiv. En granskning har skett av hur bolagen arbetar med ett urval av ägardirektiven. Vidare har en granskning skett av dotterbolagens tertialrapporter med inriktning på prognoser över resultat efter finansnetto. Stockholm Stadshus AB har formaliserat ekonomi- och verksamhetsuppföljningen avseende dotterbolagen i det integrerade ledningssystemet (ILS), som även används av nämnderna. Sammanfattningsvis bedöms bolagens resultatprognoser vara tillförlitliga men för vissa bolag kan prognossäkerheten förbättras både när det gäller resultatet och investeringar. Tillräckliga förklaringar finns till resultatavvikelser gentemot fullmäktiges resultatkrav. Granskningen visar även att bolagen arbetar aktivt med att genomföra och uppfylla ägardirektiven. Bolagen har i huvudsak uppnått årsmålen för kommunfullmäktiges indikatorer. Några avvikelser finns dock, bland annat uppnås inte årsmålen för indikatorerna antal påbörjade bostäder och antal färdigställda studentbostäder.

Intern kontroll

Bolagsstyrelserna ska utarbeta en internkontrollplan i samband med att verksamhetsplanen/budge-

ten upprättas. Dotterbolagens arbete med internkontroll har granskats med fokus på kvaliteten i den dokumenterade risk- och väsentlighetsanalysen och att kontrollaktiviteter enligt internkontrollplanen har genomförts. Sammantaget bedöms att bolagen har ett väl fungerande internkontrollarbete och att kontroller har genomförts enligt beslutade internkontrollplaner. Några brister har noterats i den interna kontrollen avseende avtalshantering.

Ekonomistyrning i investeringsprojekt

En granskning har genomförts för att bedöma om Stockholm Hamn AB, SISAB och Micasa Fastigheter AB följer stadens regler för projektstyrning av investeringsprojekt. Vidare har granskats om bolagen har rutiner som säkerställer en tillräcklig ekonomistyrning, redovisning och ekonomisk uppföljning i genomförandefasen av investeringsprojekt. Den sammanfattande bedömningen är att Stockholm Hamn AB och SISAB har en väl fungerande ekonomistyrning i granskade investeringsprojekt. Beträffande Micasa Fastigheter AB bedöms bolaget inte ha helt tillräckliga rutiner eller verksamhetssystem som säkerställer en tillräcklig ekonomistyrning, redovis-

ning och ekonomisk uppföljning i genomförandefasen av investeringsprojekt. Bolaget bör därför införa ett projektsystem som ger stöd i ekonomisk planering och uppföljning för investeringsprojekt. Granskningen visar att rapporteringen till bolagens styrelser samt koncernstyrelsen sker i tillräcklig omfattning.

Skyddade personuppgifter

Granskningens syfte är att bedöma om bolagen har en säker hantering av skyddade personuppgifter. I granskningen har AB Stockholmshem, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, Stockholm Parkerings AB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ingått. Granskningen visar att bolagen har olika verksamhetssystem som hanterar personuppgifter. Den sammanfattande bedömningen är att bolagen hanterar skyddade personuppgifter på ett säkert sätt, eftersom endast ett begränsat antal handläggare har tillgång till skyddade personuppgifter. Vidare har bolagens verksamhetssystem sådan funktionalitet att risken för att skyddade personuppgifter lämnas ut av misstag är låg. Bolagen genomför dock inte uppföljningar av att regler och rutiner för hantering av skyddade personuppgifter efterlevs.

DJURGÅRDEN 11

WWW.SWEDISHCOASTGUARDLINE.SE

Vårt uppdrag

På fullmäktiges uppdrag har vi granskat all verksamhet som bedrivs av Stockholm stads nämnder, bolag och stiftelser i den omfattning som följer av god revisions- sed. I granskningen har ingått att pröva om verksamheten inom nämnder, bolag och stiftelser sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfreds- ställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen, aktiebolagslagen, stiftelselagen, kommunala redovisningslagen och annan speciallagstiftning samt enligt stadens revisionsreglemente.

Vi är indelade i tre revisorsgrupper med ansvar för olika revisionsområden. Revisorsgrupp 1 ansvarar i huvudsak för kommunstyrelsen samt samordnar kon- cern- och bolagsgranskning. Revisorsgrupp 2 granskar stadens facknämnder och revisorsgrupp 3 granskar i huvudsak stadsdelsnämnderna.

Våra granskningar sammanfattas i *årsrapporter* för nämnder och *gransk- ningspromemorior* för bolagsstyrelser. Större granskningar redovisas i sär- skilda *projektrapporter*. En samlad bild av årets granskningar redovisas i denna *årsredogörelse*.

Den årliga granskningen redovisas till kommunfullmäktige i *revisionsberät- telse* för respektive nämnd där uttalande om ansvarsfrihet görs som underlag för fullmäktiges ansvarsprövning. Lekmannarevisorernas *granskningsrapport* för respektive bolag överlämnas till fullmäktige och bolagsstyrelsen/bolagsstämman.

